

Poznań, dnia 6 października 2009 roku

PORTAL
GAZETA 
PIELĘGNIARKI I POŁOŻNEJ
GP. 45/09

Pani
Ewa Kopacz
Minister Zdrowia

Od 2008 roku Narodowy Fundusz Zdrowia wprowadził zadaniową formę finansowania świadczeń pielęgniarstwa podstawowej opieki zdrowotnej nazwaną Pielęgniarską Opieką Domową POZ, skierowaną do pacjentów niesprawnych w zakresie podstawowych funkcji życiowych, wymagających opieki pielęgniarstwa w domu. Ten produkt miał za zadanie poszerzyć ograniczoną dostępność do opieki pielęgniarstwa pacjentów których pielęgnacją zajmowały się pielęgniarki środowiskowo – rodzinne. Powyższe ograniczenia wynikają z faktu, że jedna pielęgniarka środowiskowo - rodzinna przypada średnio na około dwa i pół tysiąca pacjentów. Natomiast pielęgniarka wykonująca świadczenia w ramach Pielęgniarskiej Opieki Domowej POZ miała pod swoją opieką od pięciu do ośmiu pacjentów. Taki model opieki nad osobami niesprawnymi lub sparaliżowanymi z niewydolnym układem oddechowo - krążeniowym, często z demencją starczą lub innymi zaburzeniami psychogeriatrycznymi został dobrze przyjęty przez pacjentów i ich rodziny, a także przez pielęgniarki, które upatrywały w prowadzonym modelu opieki możliwość samodzielnego wykonywania zawodu oraz rozwoju zawodowego.

W tym celu wiele pielęgniarek zgodnie z wymogami prawa wystąpiło o wpis do rejestru indywidualnych praktyk pielęgniarek i położnych i ewidencji działalności gospodarczej oraz zarejestrowało niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej. Pielęgniarki pozyskały i wyremontowały niezbędne pomieszczenia a także podjęły kształcenie podyplomowe w celu uzyskania odpowiednich kwalifikacji i uprawnień zawodowych. Realizacja powyższych działań wiązała się z poniesieniem kosztów.

Należy nadmienić, że pielęgniarki były motywowane do wykonywania zawodu w ramach instytucji Pielęgniarskiej Opieki Domowej POZ przez różne państwowe organy np.: Ministerstwo Zdrowia i Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej oraz władze samorządowe (starostów oraz prezydentów miast) zwłaszcza w odniesieniu do opieki nad pacjentami przebywającymi w Domach Pomocy Społecznej.

Obecnie w skali całego kraju wojewódzkie oddziały NFZ związane jest blisko 500 umowami o udzielanie świadczeń w ramach Pielęgniarskiej Opieki Domowej POZ. Przy założeniu, że każda umowa dotyczy niepublicznego zakładu opieki zdrowotnej w ramach którego Pielęgniarską Opiekę Domową świadczy od kilku do kilkudziesięciu pielęgniarek należy domniemywać, że taką formę wykonywania zawodu realizuje kilka tysięcy pielęgniarek. Natomiast pod ich opieką znajduje się co najmniej 20 do 30 tysięcy pacjentów przy założeniu, że każda pielęgniarka wykonuje świadczenia od 5 do 8 pacjentów.

Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie w swoich orzeczeniach podkreślał, że "Obywatel ma prawo układać swoje sprawy, ufając, że nie naraża się na skutki nieprzewidywalne w momencie podejmowania decyzji i działań. Ma również prawo działać w przekonaniu, że jego działania podejmowane pod rządami obowiązującego prawa i wszelkie związane z nimi następstwa będą także i później uznane przez porządek prawny" w związku z tym "ustawodawca, dokonując kolejnych zmian stanu prawnego, nie może tracić z pola widzenia interesów podmiotów, ukształtowanych przed dokonaniem zmian stanu prawnego" a jednostka "winna mieć możliwość określenia zarówno konsekwencji poszczególnych zachowań i zdarzeń na gruncie obowiązującego w danym momencie stanu prawnego, jak też oczekiwać, że prawodawca nie zmieni ich w sposób arbitralny. Bezpieczeństwo prawne (...) związane z pewnością prawa umożliwia więc przewidywalność działań organów państwa, a także prognozowanie działań własnych." Trybunał Konstytucyjny podkreśla, że w "ten sposób urzeczywistniana jest wolność jednostki, która według swoich preferencji układa swoje sprawy i przyjmuje odpowiedzialność za swoje decyzje, a także jej godność, poprzez szacunek porządku prawnego dla jednostki, jako autonomicznej, racjonalnej istoty".

Wobec powyższego, budzące poważne wątpliwości w zakresie legalności należy uznać decyzje (bez okresu *vacatio legis*) dyrektorów oddziałów wojewódzkich NFZ z czerwca br. o odmowie zawierania nowych umów w przedmiotowym zakresie, które miały obowiązywać po 1 lipca 2009 roku.

W związku z ustawowym nadzorem Ministra Zdrowia w zakresie legalności, rzetelności i celowości działań NFZ proszę o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie. Jednocześnie informuję, że w powyższej sprawie złożyłem wnioski do Rzecznika Praw Obywatelskich.

Redakcja

Portalu i Gazety

Pielęgniarek i Położnych

Mariusz Mielcarek